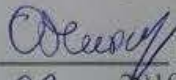

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки і підприємництва

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньо-професійної програми
«Програмне забезпечення систем»
першого (бакалаврського) рівня вищої
освіти, завідувач кафедри КТМ, д.т.н.,

професор Ніконов О.Я.
« 03 » 09 2019р.

СИЛАБУС
ЕКОНОМІКА І БІЗНЕС /
ECONOMY AND BUSINESS
SYLLABUS

освітній ступінь	бакалавр / bachelor
галузь знань	12 Інформаційні технології / Information Technology
спеціальність	121 Інженерія програмного забезпечення / Software Engineering
освітня програма	Програмне забезпечення систем / Systems Software

Харків 2019

Автор: Левченко Ярослава Сергіївна, доцент кафедри економіки і підприємництва

Силабус розглянуто та затверджено на засіданні кафедри комп'ютерних технологій і мехатроніки, протокол № 18 від «27» червня 2019 р.

**СИЛАБУС
ЕКОНОМІКА І БІЗНЕС /
ECONOMY AND BUSINESS
SYLLABUS**

освітній ступінь	бакалавр / bachelor
галузь знань	12 Інформаційні технології / Information Technology
спеціальність	121 Інженерія програмного забезпечення / Software Engineering
освітня програма	Програмне забезпечення систем / Systems Software

Анотація курсу

1. Викладачі

1.1. Лектор: Левченко Ярослава Сергіївна

- доцент кафедри економіки і підприємництва;
- педагогічний стаж – 10 років
- контактний телефон +38-066-578-44-43
- e-mail: slavalevcenko1984@gmail.com
- наукові інтереси: інвестиції, інвестиційне та фінансове забезпечення, державно-приватне партнерство в системі розвитку мостобудування, інформаційні технології в фінансовому забезпеченні підприємництва.
- стажування та підвищення кваліфікації: стажування в Педагогічному університеті Кракова (Польща) з 03.05.2019 по 05.08.2019.

1.2. Асистент лектора: Лисенко Аліна Олександрівна

- доцент кафедри економіки і підприємництва;
- педагогічний стаж – 10 років
- контактний телефон +38-066-392-26-23
- e-mail: alina77775@ukr.net
- наукові інтереси: дорожнє господарство, забезпечення розвитку дорожнього будівництва, інформаційні технології в дорожньому господарстві.

2. Дисципліна «Економіка і бізнес»

- рік навчання: 4;
- семестр навчання: 8;
- кількість годин за семестр: 60, в т. ч.
  - лекційних: 16;
  - практичних занять: 16;
  - на самостійне опрацювання: 28;
- кількість аудиторних годин на тиждень
  - лекційних: 2 (раз на два тижні);
  - практичних занять: 2 (раз на два тижні).

3. Час та місце проведення

- аудиторні заняття – відповідно до розкладу ХНАДУ на весняний семестр 2019-2020 н.р.;
- поза аудиторна робота – самостійна робота студента із використанням ноутбук, Microsoft Word, Microsoft Excel, Microsoft PowerPoint та літературних джерел.

4. Пререквізити та постреквізити навчальної дисципліни:

Економіка і бізнес функціонує і розвивається у нерозривному зв'язку як із багатьма суспільними науками та базується на знаннях таких навчальних дисциплін, як економічна теорія, основи права, економіка підприємства.

Економіка і бізнес орієнтуються на формування у студентів знань організацій та ринків, міжнародного бізнесу, бізнес-стратегування, корпоративних фінансів, корпоративного управління, взаємовідносин бізнесу та уряду.

5. Характеристика дисципліни

5.1. Призначення навчальної дисципліни:

Економіка і бізнес є стратегічним напрямом економічної освіти, яка виходить за межі як традиційної економіки, так і дисциплін, що вивчають бізнес. Натомість об'єднує теоретичний аналіз економіки з практичними аспектами підприємництва, дає можливість усвідомити перспективи бізнесу, краще зрозуміти стандартні ділові практики (оптимізацію витрат, одержання прибутку, забезпечення бізнесу та ін.), прийняти ефективне бізнес-рішення.

5.2. Мета вивчення дисципліни:

Вироблення розуміння студентами технічних спеціальностей основних економічних явищ, а також особливостей прояву економічних законів провадження підприємницької діяльності.

5.3. Задачі вивчення дисципліни:

Задачі вивчення навчальної дисципліни полягають у формуванні у студентів сукупності знань, навичок та уявлень щодо економічних закономірностей функціонування, планування та розвитку провадження підприємницької діяльності, а саме:

- володіти сучасними знаннями та виконувати розробки бізнес-плану виробничої діяльності промислового підприємства;
- володіти методологічною основою планування та прогнозування;
- оптимізувати бізнес-план на підприємстві;
- системно аналізувати діяльність підприємства;
- оцінювати результати господарської діяльності підприємства;
- знати потрібні формули;
- користуватися довідковою літературою;
- розрахувати показники бізнес-плану та оформляти його проекти розділів.

5.4. Зміст навчальної дисципліни.

Відповідає навчальній та робочій програмам, які відповідають запитам роботодавців.

5.5. План вивчення дисципліни:

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента (годин)	Оцінювання (бал)
1	2	3	4

<p>Знати: принципи формування економічного мислення, фактори впливу на активізацію підприємницької активності, порядок дій при започаткуванні власної справи.</p> <p>Вміти: розробити бізнес-ідею, оцінити на початковому етапі її життєздатність, відрізнити реальну бізнес-ідею від недосяжної фантазії.</p> <p>SoftSkills: творчі навички, аналітичне мислення, сприйняття конструктивної критики, ризикованість</p>	<p>Лекція 1. «ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК ОСНОВА ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ»</p> <p>План лекції:</p> <p>1.1 Розвиток економічного мислення як основи зростання підприємницької активності населення</p> <p>1.2 Підприємництво і підприємець: сутність і види</p> <p>1.3 Рішення про початок підприємницької діяльності та розробка бізнес-ідеї</p> <p>1.4 Започаткування індивідуального підприємництва</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1 – 7 Додатковий: 8 – 9 Інтернет-ресурси: 10 – 14</p>	2	4
	<p>Завдання для самостійної роботи: Вивчення та доповнення матеріалів лекції на основі самостійного опрацювання основних літературних джерел, зазначених у списку та електронних матеріалів, які надаються викладачем.</p> <p>Питання винесені на самостійне опрацювання: Використання транспортними підприємствами IT-ресурсів</p>	3	4
	<p>Практичне заняття 1. Розробка бізнес-ідеї.</p> <p>Мета: закріпити теоретичні навички зародження та розробки бізнес-ідеї, обґрунтувати рішення про початок власної підприємницької діяльності, розробити покроковий план започаткування власної справи (від початку створення підприємства)</p> <p>Завдання:</p> <p>1. Надати обґрунтоване рішення про початок підприємницької діяльності та розробки власної бізнес-ідеї</p> <p>2. Започаткувати індивідуальну справу</p>	2	4
<p>Знати: Сутність та ознаки підприємств, принципи формування організаційно-правових форм підприємств, недоліки та переваги кожної організаційно-правової форми підприємства</p>	<p>Лекція 2. «ПІДПРИЄМСТВО ЯК ЕКОНОМІЧНИЙ СУБ'ЄКТ»</p> <p>План лекції:</p> <p>2.1 Підприємство: сутність, ознаки, види</p> <p>2.2 Організаційно-правові форми підприємств</p> <p>2.3 Законодавче підґрунтя провадження підприємницької діяльності в Україні</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1 – 7 Додатковий: 8 – 9</p>	2	4

<p>Вміти: Оцінити та групувати недоліки та переваги організаційно-правової форми власного підприємства. SoftSkills: творчі навички, аналітичне мислення, ризикованість</p>	<p>Інтернет-ресурси: 10 – 14</p>		
	<p>Завдання для самостійної роботи: Вивчення та доповнення матеріалів лекції на основі самостійного опрацювання основних літературних джерел, зазначених у списку та електронних матеріалів, які надаються викладачем. Питання винесені на самостійне опрацювання: Законодавча база підприємництва</p>	4	4
	<p>Практичне заняття 2. Організаційно-правові форми господарювання. Мета: закріпити теоретичні навички вибору організаційно-правової форми підприємства, визначити недоліки та переваги організаційно-правової форми власного підприємства Завдання: 1. Надати обґрунтоване рішення про створення організаційно-правової форми підприємства в рамках власної справи 2. Групувати недоліки і переваги обраної організаційно-правової форми підприємства в рамках власної справи</p>	2	4
<p>Знати: Принципи та умови створення підприємства, статутного фонду підприємства та порядок його формування, строки державної реєстрації підприємства, відповідальність суб'єктів підприємництва. Вміти: Відкрити власне підприємство, сформулювати статутний його фонд, пройти процедуру державної реєстрації, оцінити конкурентність власної бізнес-ідеї чи продукту, розробити план завоювання ринку. SoftSkills: творчі навички, аналітичне мислення,</p>	<p>Лекція 3. «ОРГАНІЗАЦІЯ СУБ'ЄКТА ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ» План лекції: 3.1 Загальні умови створення підприємства 3.2 Статутний фонд підприємства та порядок його формування 3.3 Державна реєстрація і статут підприємства 3.4 Відповідальність суб'єктів підприємництва Список рекомендованих джерел: Основний: 1 – 7 Додатковий: 8 – 9 Інтернет-ресурси: 10 – 14</p>	2	4
	<p>Завдання для самостійної роботи: Вивчення та доповнення матеріалів лекції на основі самостійного опрацювання основних літературних джерел, зазначених у списку та електронних матеріалів, які надаються викладачем. Питання винесені на самостійне опрацювання: Аналіз ринку ІТ-послуг в регіоні та Україні</p>	4	4
	<p>Практичне заняття 3.</p>	2	4

<p>сприйняття конструктивної критики</p>	<p>Оцінка конкурентоспроможності товару. Мета: закріпити теоретичні навички вибору формування статутного фонду підприємства, оцінити можливі негативні наслідки відповідальності при провадженні власної справи Завдання: 1. Надати обґрунтоване рішення про створення формування статутного фонду підприємства 2. Надати чіткі відповіді на наступні запитання: Хто є найбільшим виробником аналогічних товарів? Чи достатньо приділяють уваги та виділяють засобів на рекламу своїх виробів ваші конкуренти? Які особливості товару конкурентів (його основні характеристики, рівень якості, дизайн, думки покупців)? Який рівень цін на продукцію конкурентів? Вивчивши ринок з точки зору конкурентоспроможності товару, розробити план завоювання ринку</p>		
<p>Знати: Принципи планування підприємницької діяльності в умовах ринкової економіки, важливість стратегічного планування в системі менеджменту, сутність, структура, види, функції та етапи розробки бізнес-плану. Вміти: Грамотно скласти бізнес-план власної бізнес-ідеї чи продукту, поетапно сформулювати його.</p>	<p>Лекція 4. «БІЗНЕС-ПЛАН І ЙОГО РІЛЬ У СТАНОВЛЕННІ ТА РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТА ПІДПРИЄМНИЦТВА» План лекції: 4.1 Об'єктивна необхідність планування підприємницької діяльності в умовах ринкової економіки 4.2 Місце стратегічного планування в системі менеджменту підприємства 4.3 Бізнес-план як інструмент планування підприємницької діяльності: сутність, структура, види, функції, етапи розробки Список рекомендованих джерел: Основний: 1 – 7 Додатковий: 8 – 9 Інтернет-ресурси: 10 – 14</p>	2	4
<p>SoftSkills: Робота в команді, творчі навички, аналітичне мислення, сприйняття конструктивної критики, комунікативні навички</p>	<p>Завдання для самостійної роботи: Вивчення та доповнення матеріалів лекції на основі самостійного опрацювання основних літературних джерел, зазначених у списку та електронних матеріалів, які надаються викладачем. Питання винесені на самостійне опрацювання: Ознайомлення з прикладами успішних бізнес-планів</p>	3	4
	<p>Практичне заняття 4. Визначення капітальних та виробничих витрат. Мета: закріпити теоретичні навички</p>	2	4

	<p>принципів та етапів розробки бізнес-плану провадження власної справи, обґрунтувати капітальні та виробничі витрати, які будуть необхідні для створення підприємства в рамках власної справи</p> <p>Завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> Надати обґрунтоване рішення про потребу в основних фондах. Провести розрахунок капітальних витрат і виробничих витрат Обґрунтувати потребу у виробничих площах (при необхідності) 		
<p>Знати: Принципи маркетингової діяльності в умовах ринкової економіки, сегментації ринку, цінової політики, комунікаційної політики підприємства</p> <p>Вміти: Грамотно складати маркетинговий план, оцінити його затратну частину в структурі планування поточних витрат на створення (виробництво) продукту.</p> <p>SoftSkills: Робота в команді, аналітичне мислення, сприйняття конструктивної критики, комунікативні навички</p>	<p>Лекція 5. «МАРКЕТИНГОВИЙ ПЛАН ЯК СТРУКТУРНИЙ ЕЛЕМЕНТ БІЗНЕС-ПЛАНУ ПІДПРИЄМСТВА»</p> <p>План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> Поняття та характеристика конкурентного середовища підприємств Стратегічний аналіз конкурентного середовища підприємства Формування та реалізація стратегії маркетингу в процесі підприємницької діяльності Сегментація ринку та формування стратегії охоплення ринку Цінова політика та цінова стратегія підприємства Комунікаційна політика підприємства <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1 – 7 Додатковий: 8 – 9 Інтернет-ресурси: 10 – 14</p>	2	4
	<p>Завдання для самостійної роботи: Вивчення та доповнення матеріалів лекції на основі самостійного опрацювання основних літературних джерел, зазначених у списку та електронних матеріалів, які надаються викладачем. Питання винесені на самостійне опрацювання: Дослідження конкурентного середовища ринку аналогічних продуктів</p>	3	4
	<p>Практичне заняття 5. Планування поточних витрат. Мета: закріпити теоретичні навички розрахунку витрати на сировину і матеріали, комплектуючі вироби, електроенергію, паливо та маркетингових витрат провадження підприємницької діяльності в рамках власної справи</p> <p>Завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> Надати обґрунтовані розрахунки за 	2	4

	витратами на сировину і матеріали, комплектуючі вироби, електроенергію, паливо та маркетингові витрати.		
<p>Знати: Принципи розрахунку потреби підприємства в основних виробничих фондах та обігових коштах, місце організаційного плану в системі бізнес-планування, принципи кадрового забезпечення підприємства</p> <p>Вміти: Грамотно будувати організаційну структуру власного підприємства, на основі визначеного кадрового складу підприємства розкрити питання оплати праці та її стимулювання.</p> <p>SoftSkills: Робота в команді, аналітичне мислення, творчі навички, сприйняття конструктивної критики, комунікативні навички</p>	<p>Лекція 6. «ПЛАН ВИРОБНИЦТВА ТА ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ПЛАН В СТРУКТУРІ БІЗНЕС-ПЛАНУ ПІДПРИЄМСТВА»</p> <p>План лекції: 6.1 Виробнича програма підприємства 6.2 Розрахунок потреби підприємства в основних виробничих фондах та обігових коштах 6.3 Організаційний план в системі бізнес-планування 6.4 Кадрове забезпечення підприємства</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1 – 7 Додатковий: 8 – 9 Інтернет-ресурси: 10 – 14</p>	2	4
	<p>Завдання для самостійної роботи: Вивчення та доповнення матеріалів лекції на основі самостійного опрацювання основних літературних джерел, зазначених у списку та електронних матеріалів, які надаються викладачем. Питання винесені на самостійне опрацювання: Аналіз оргструктур підприємств</p>	3	4
	<p>Практичне заняття 6. Кадрове забезпечення підприємства. Мета: розкрити питання: з ким збираєтеся організувати свою справу, як плануєте налагодити роботу свого персоналу зазначити вимоги до них, посадові обов'язки та способи залучення діяльності в рамках власної справи Завдання: 1. Побудувати організаційну схему підприємства, у якій має бути чітко визначено: хто і чим займатиметься; як взаємодіятимуть всі учасники виробничого процесу; хто кому підпорядковуватиметься; хто кого контролюватиме. 2. На основі визначеного кадрового складу підприємства розкрити питання оплати праці та її стимулювання.</p>	2	4
<p>Знати: Методику складання кошторису, значення фінансового плану у провадженні</p>	<p>Лекція 7. «КОШТОРИС. ФІНАНСОВИЙ ПЛАН І СТРАТЕГІЯ ФІНАНСУВАННЯ БІЗНЕСУ»</p> <p>План лекції:</p>	2	4

<p>підприємницької діяльності, джерела фінансування бізнесу, форми та шляхи залучення інвестиційних ресурсів.</p> <p>Вміти: Складати кошторис, розраховувати стартовий капітал, собівартість продукту, оцінити можливі джерела фінансування підприємства, скласти баланс грошових витрат і надходжень, на основі аналізу обирати найбільш прийнятний для власної справи варіант фінансування, з урахуванням обраної організаційно-правової форми.</p> <p>SoftSkills: Робота в команді, аналітичне мислення</p>	<p>7.1 Поняття кошторису 7.2 Методика складання кошторису на виробництво 7.3 Роль і значення фінансового плану у провадженні підприємницької діяльності 7.4 Планування доходів і видатків підприємства 7.5 Розробка фінансової стратегії підприємства 7.6 Джерела фінансування бізнесу. Форми та шляхи залучення інвестицій</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1 – 7 Додатковий: 8 – 9 Інтернет-ресурси: 10 – 14</p>		
	<p>Завдання для самостійної роботи: Вивчення та доповнення матеріалів лекції на основі самостійного опрацювання основних літературних джерел, зазначених у списку та електронних матеріалів, які надаються викладачем. Питання винесені на самостійне опрацювання: Державно-приватне партнерство в інноваційному забезпеченні</p>	4	4
	<p>Практичне заняття 7. Розрахунок стартового капіталу та собівартості. Мета: закріпити теоретичні навички розрахунку стартового капіталу, собівартості, джерел фінансування власної справи. Завдання: 1. Визначити розмір стартового капіталу. 2. Визначитися з джерелами фінансування підприємства та скласти баланс грошових витрат і надходжень.</p>	2	4
<p>Знати: Функції податків, систему оподаткування в Україні, види операцій суб'єктів підприємництва, які підлягають оподаткуванню, сутність обчислення податків (ПП, ПДВ).</p> <p>Вміти: Розраховувати фінансовий план за двома системами оподаткування (без</p>	<p>Лекція 8. «ОПОДАТКУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА»</p> <p>План лекції: 8.1 Поняття і функції податків 8.2 Система оподаткування. Прямі та непрямі податки 8.3 Податки та збори, передбачені законодавством України 8.4. Первинний облік податку на додану вартість 8.5 Види операцій суб'єктів підприємництва, які підлягають оподаткуванню 8.6 Суть податку на прибуток, його елементи</p>	2	5

<p>урахування та з урахуванням ПДВ), обраховувати показники ефективності створеного підприємства за двома системами оподаткування (без урахування та з урахуванням ПДВ).</p> <p>SoftSkills: аналітичне та критичне мислення</p>	<p>8.7 Порядок обчислення податку на прибуток</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1 – 7 Додатковий: 8 – 9 Інтернет-ресурси: 10 – 14</p>		
	<p>Завдання для самостійної роботи: Вивчення та доповнення матеріалів лекції на основі самостійного опрацювання основних літературних джерел, зазначених у списку та електронних матеріалів, які надаються викладачем. Питання винесені на самостійне опрацювання: Аналіз систем оподаткування європейських країн</p>	4	5
	<p>Практичне заняття 8. Фінансовий план. Показники ефективності. Оподаткування Мета: закріпити теоретичні навички створення фінансового плану, врахувати податки та збори, передбачені чинним законодавством України для відповідної організаційно-правової форми обраного підприємства, визначити показники ефективності створеного підприємства та зробити висновки про доцільність власної справи. Завдання: 1. Розрахувати фінансовий план за двома системами оподаткування (без урахування та з урахуванням ПДВ). 2. Обраховувати показники ефективності створеного підприємства за двома системами оподаткування (без урахування та з урахуванням ПДВ). 3. Зробити висновки про доцільність відкриття власної справи.</p>	2	6
Разом		60 годин / 2 кредити	100 балів
Підсумковий контроль		Залік	

6. Список рекомендованих джерел інформації

6.1. Базова література

1. Бычков В.П. Экономика автотранспортного предприятия: Учебник / В.П. Бычков. - М.: ИНФРА-М, 2014. - 383 с.
2. Будрин А.Г. Экономика автомобильного транспорта: Учебное пособие для студ. высш. учеб. заведений / А.Г. Будрин, Е.В. Будрина, М.Г. Григорян и

др. ; под ред. Г.А. Кононовой. - М. : Издательский центр «Академия», 2009. - 320 с.

3. Будрин А.Г. Экономика автомобильного транспорта: Учебник / А.Г. Будрин, Е.В. Будрина, М.Г. Григорян и др.; под ред. Е.В. Будриной. - 5-е изд., перераб. - М.: Издательской центр «Академия», 2016. - 320 с.
4. Горова К.О. Конспект лекцій з дисципліни „Основи економіки транспорту”// Горова К.О. / – Харків: ХНАДУ, 2011. – 77 с.
5. Голованенко С.Л. Економіка автомобільного транспорту / Голованенко С.Л. – М.: Вища школа, 1983. – 352 с.
6. Дмитрієв І.А. Транспортне підприємництво: навч. посіб. / І.А. Дмитрієв, Я.С. Левченко – Х.: ФОП Бровін О.В., 2018. - 308 с.
7. Іванілов О.С. Економіка підприємств автомобільного транспорту: підручник для студентів вищих навчальних закладів / О.С. Іванілов, І.А. Дмитрієв, І.Ю. Шевченко. - Х.: Стиль-Издат, 2017. - 632 с.

6. 2. Допоміжна література

8. Дмитрієв І.А. Управління економічною безпекою автотранспортного підприємства: монографія / І.А. Дмитрієв, А.О. Близнюк, В.Ю. Онісіфорова. – Харків: ХНАДУ, 2014. - 216 с.
9. Біліченко В.В. Виробничо-технічна база підприємства автомобільного транспорту: Навчальний посібник / Біліченко В.В., Крещенецький В.Л., Романюк С.О., Смирнов Є.В. – Вінниця: ВНТУ, 2013. – 182 с.

6. 3. Інформаційні ресурси

10. Закон України «Про акціонерні товариства» редакція від 09.12.2015 року [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/514-17>
11. Підвищення конкурентоспроможності регіону Харківської обласної державної адміністрації (нова редакція) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://old.kharkivoda.gov.ua/uk/article/view/id/1015/>
12. Karpenko O., Kovalchuk S., Shevchuk O. Prospects on Ukrainian logistics market orientation for international customers. Journal of Sustainable Development of Transport and Logistics, [S.l.], v. 1, n. 1, p. 27-33, dec. 2016. <http://jsdtl.sciview.net/index.php/jsdtl/article/view/12>
13. Popovych P., Shyriaieva S., Selivanova N. Analysis of the interaction of participants freight forwarding system. Journal of Sustainable Development of Transport and Logistics, [S.l.], v. 1, n. 1, p. 16-22, dec. 2016. <http://jsdtl.sciview.net/index.php/jsdtl/article/view/10>
14. Електронний ресурс: <https://i.factor.ua/law-312/>

7. Контроль та оцінювання результатів навчання:

Під час вивчення дисципліни «Економіка і бізнес» викладачем здійснюється поточний та підсумковий контроль. Поточний контроль та оцінювання передбачає:

- Перевірку рівня засвоєння теоретичного матеріалу (усне опитування за темою попереднього матеріалу, діалог, групове обговорення тематичних питань), яке здійснюється на початку кожного наступного лекційного заняття;

- Захист практичних робіт (презентація результатів виконаних розрахункових завдань);

- Перевірка засвоєння матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення під час фронтального опитування на лекції.

- Критеріями оцінювання є:

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
80-89	Добре	B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75-79		C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74	Задовільно	D	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки
60-66		E	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35-59	Незадовільно	FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
0-34	Неприйнятно	F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

8. Політика навчальної дисципліни.

8.1. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Допускаються пропуски занять з поважних причин, таких як хвороба, участь в олімпіаді, творчому конкурсі за умови дозволу деканату (надаються копії документів або інших матеріалів, які підтверджують заявлену участь у діяльності студента).

8.2. Відпрацювання пропущених занять є обов'язковим, незалежно від причини пропуску. Відпрацювання лекційного матеріалу передбачає вивчення пропущеного теоретичного матеріалу та складання усного тесту за цим матеріалом. Лабораторне заняття відпрацьовується під час проведення консультацій викладача.

8.3. Правила поведінки під час занять. Обов'язковим є дотримання правил техніки безпеки. Студенти повинні приймати активну участь у обговоренні навчального матеріалу, ознайомившись із ним напередодні.

8.4. За порушення академічної доброчесності студенти будуть притягнені до академічної відповідальності у відповідності до частин 5, 6 та 7 статті 42 Закону України «Про освіту».